

Agendanr.: 8
Voorstelnr.: RB2021009
Onderwerp: Zienswijze Kadernota 2022 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Programma: Milieu en Ruimte
Wethouder(s): A.M. Groot
Portefeuille: Milieu

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 12 januari 2021

Voorstel/ besluit:

1. Onderstaande zienswijze af te geven over Kadernota 2022 van de Omgevingsdienst Noord- Holland Noord:
 - a. de uitbreiding van formatie vanwege Omgevingswet met 3 fte dient geheel uit bestaande formatie en middelen te worden gefinancierd;
 - b. het opstarten van Traineeship dient uit eigen middelen van de Omgevingsdienst te worden gefinancierd;
 - c. de uitbreiding van formatie met 2 fte vanwege VTH-strategie dient ook uit bestaande middelen en formatie te worden gerealiseerd;
 - d. maak inzichtelijk wat het bedrag van het weerstandvermogen momenteel is;
 - e. het gesprek aan te gaan met de gemeenten over hoe de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord kan meebewegen met de financiële uitdagingen waar gemeenten in de komende jaren voor staan.
2. Het college te verzoeken de hierboven genoemde zienswijze van de raad kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Inleiding

In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is opgenomen dat de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) voor 15 april de jaarrekening over het voorafgaande jaar en de begroting voor het komende jaar bij de deelnemers aan deze regeling moeten indienen. In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen 2019 (FUGR 2019) is vastgesteld dat de deelnemende gemeenten 10 weken de tijd hebben om hun zienswijze kenbaar te maken aan de GR. Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna OD NHN) heeft de kadernota, de begroting en de begrotingswijziging 2022 toegezonden. Zij stelt uw raad in de gelegenheid uw zienswijze op deze stukken in te dienen.

Visie/missie Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De doelstellingen van de OD NHN is: De OD NHN staat voor het schoon, veilig en duurzaam wonen, werken en recreëren in de regio Noord-Holland (Noord). Dit doet zij door de uitvoering van wettelijke- en plustaken voor 17 gemeenten en de provincie Noord-Holland. Voor de komende drie jaar richt de organisatie zich op het professioneel, efficiënt en kwalitatief goed uitvoeren van de aan haar opgedragen (milieu)taken.

Korte weergave Kadernota 2022

De Omgevingsdienst werkt hard aan de implementatie van de Omgevingswet en ondersteunt via pilots ook de deelnemers die hiermee bezig zijn. Zij kunnen en willen een rol vervullen bij monitoring van Omgevingswaarden. Dit betreft veelal informatie die al aanwezig is bij hen. De doelstellingen voor de invoering van de Omgevingswet gelden voor meerdere jaren. De invoering en implementatie staat voor 2021 gepland, maar zal ook in 2022 en 2023 de nodige aandacht vragen. De nieuwe taken (o.a. voor bodem) en andere werkwijze zullen consequenties hebben voor al gemaakte afspraken. Deze moeten geactualiseerd worden.

De doelstelling vanuit het Klimaatakkoord vragen om intensieve inzet en brede samenwerking. De Omgevingsdienst levert inhoudelijke kennis en zorgt voor de regionale lijn en deelt kennis waar nodig/noodzakelijk. Nieuwbouw moet al gasloos zijn en voor bestaande bouw wordt hard gewerkt aan wijkuitvoeringsplannen. Daarbij worden nu ook klimaatadaptatie en circulair ook als doelstellingen meegenomen.

Omgevingswet

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Dit zal naast inhoudelijke veranderingen ook een effect hebben op de manier waarop wordt gewerkt. De OD NHN schat in dat 6 fte extra benodigd zal zijn om kwaliteit van dienstverlening te kunnen garanderen.

Energie en Circulair

Het Klimaatakkoord en de doelstelling hieruit hebben ervoor gezorgd dat steeds meer duurzaamheidsstukken bij de gemeenten zijn komen te liggen. De OD NHN ondersteunt de gemeenten hierin. Ook wordt een bijdrage geleverd op regionaal en bovenregionaal niveau. Ook wordt gewerkt aan de vertaling van de opgaves uit het Klimaatakkoord.

Traineeship

De OD NHN heeft ook te maken met vergrijzing. De verwachting is dat tussen 2020-2024 12,5% van het personeel met pensioen zal gaan. Daarom wil men een doorstart maken met het project Traineeship dat in 2018 was opgestart. Hiermee wil men de organisatie verjongen.

FUGR

De OD NHN geeft al jaren aan niet te kunnen voldoen aan de afspraken uit FUGR (Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen), omdat zij veelal personeel in dienst hebben en beschikken over relatief weinig materieel. Met de toelichting die men elk jaar hierover geeft, bestaat er geen aanleiding om een zienswijze hierover in te dienen.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen wordt onvoldoende omschreven. Men stelt dat wordt voldaan aan het criterium van 2,5 %. Echter inzicht in de hoogte van het vermogen, Euro's, wordt niet gegeven, ondanks dat in de afgelopen jaren dit meerdere keren is aangegeven en gevraagd. Daarom wordt voorgesteld hier een zienswijze over in te dienen.

Toelichting op onderdelen uit Kadernota 2022 van de OD NHN

Omgevingswet (implementatie), het Traineeship en de VTH-Strategie zijn die onderdelen die voor 2022 interessant zijn.

Omgevingswet (implementatie)

De in werking treding van de Omgevingswet staat gepland op 1 januari 2022. De Omgevingsdienst zal pilots draaien om zodoende ervaring op te doen, maar ook kennis te vergaren die nodig is om goed te kunnen werken. De Omgevingsdienst zal meer oplossingsgericht en adviserend moeten werken en dat betekent een andere werkwijze dan men tot nu gewend was. Men wil een nieuwe functie (Omgevingsadviseur) introduceren en wil daarvoor een structurele bijdrage van 300k hebben. Hiermee kan de organisatie 3 fte (fulltime-equivalent, een volledige functie) aan uitbreiding realiseren. 3 fte moet door interne verschuivingen kunnen worden ingevuld, echter voor 3 fte dienen de gemeenten een bijdrage te leveren. Hierbij wordt ook aangegeven dat men ervan uitgaat dat dit het minimumaantal betreft. Het kan dus in de toekomst meer worden.

Deze uitbreiding is onvoldoende onderbouwd. De Omgevingswet zal weliswaar leiden tot een andere werkwijze, echter het zal ook zorgen voor minder vergunningen en relatief minder te controleren inrichtingen. Bovendien is nu ook al sprake van aanlanders (dit zijn medewerkers van de Omgevingsdienst die vanuit de gemeentehuizen werken) bij gemeenten. Door deelname aan Omgevingstafels zal de werkplek en de locatie wijzigen. De wijziging qua hoeveelheid werkzaamheden kan worden opgevangen door verminderde inzet voor vergunningverlening, ook al worden er meer meldingsplichtige activiteiten verwacht. Deze activiteiten kennen geen bijzondere afwegingen waardoor minder tijd nodig is ze af te handelen (zie PDC OD NHN, kengetallen: vergunningen [97,50 uur] en meldingen [11,40]). Hierbij dient ook opgemerkt te worden dat inrichtingen die al over een vergunning beschikken niet opnieuw een melding hoeven te doen, waardoor het aantal milieumelding niet of nauwelijks zal toenemen. Bovendien worden er nu ook al advieswerkzaamheden uitgevoerd. Het verschil is dat er straks deelgenomen zal worden aan Omgevingstafels. Echter momenteel worden zogenaamde aanlanders bij gemeenten gedetacheerd, deze kunnen vervangen worden door de Omgevingsadviseurs. De vooroverlegfase heeft voor de Omgevingsdienst beperkte impact. De Omgevingsdienst komt alleen in beeld bij advisering en Omgevingstafels. Hierbij dient opgemerkt te worden dat men nu ook al adviseert en bij overleggen aanschuift.

Het Traineeship

De Omgevingsdienst kampt met vergrijzing en verwacht dat er tussen 2020 en 2024 12, % van het personeel met pensioen zal gaan. Om dit op te vangen wil men het programma Traineeship herstarten. Hiervoor is gedurende 4 jaar 196k nodig. Zie hiervoor. De relatie tussen 12,5% van het personeel dat met pensioen gaat met het aantal van 7 trainees is niet in beeld gebracht. Immers met uittredend personeel komt formatie vrij, waarbij het vertrekkende personeel over het algemeen duurder is dan het nieuwe personeel. Kortom een betere motivatie en onderbouwing is nodig om een goede afweging te maken, echter op voorhand wordt wel meegegeven dat met ieder personeelslid dat uittreedt formatie-ruimte vrijkomt.

VTH-Strategie

Met het afronden van de VTH-Strategie 2021-2023 wil de Omgevingsdienst ook meer werk gaan maken van data-analyse. Daarom wordt gevraagd om een structurele uitbreiding van de financiering met 200k.

Het hebben en onderhouden van een VTH-strategie evenals een uitvoeringsprogramma is een wettelijke verplichting en daarmee een vast onderdeel van het takenpakket van de Omgevingsdienst. Het verzamelen en uitvoeren van data-analyses hoort hierbij. Bovendien wordt niet aangegeven welke rol het Masterplan ICT hierbij zal vervullen. Immers met nieuwere en verbeterde ICT-systemen is dataverzameling en -analyse een koud kunstje. Het lijkt dan ook teveel gevraagd om vooruitlopend op de impact van het Masterplan ICT een structurele uitbreiding van de financiering te vragen.

Beoogd effect

Het gemeentelijk standpunt ten aanzien van de beleidsmatige en financiële kaders, zoals genoemd in de kadernota 2022 van de OD NHN kenbaar te maken.

Argumenten

1a. Uitbreiding formatie met 3 fte voor Omgevingsadviseurs

De uitbreiding en daarmee gepaard gaande structurele verhoging van de financiering met 300k is niet voldoende onderbouwd. Er worden nu ook al advieswerkzaamheden uitgevoerd. Het verschil is dat er straks deelgenomen zal worden aan Omgevingstafels. Echter momenteel worden zogenaamde aanlanders bij gemeenten gedetacheerd, deze kunnen vervangen worden door de Omgevingsadviseurs. De vooroverlegfase heeft voor de Omgevingsdienst beperkte impact. De Omgevingsdienst komt alleen in beeld bij advisering en Omgevingstafels. Hierbij dient opgemerkt te worden dat men nu ook al adviseert en bij overleggen aanschuift.

Bovendien was overeengekomen dat de implementatie budgetneutraal zou plaatsvinden. Daarom wordt voorgesteld de raad voor te leggen een zienswijze in te dienen dat dit geheel uit de bestaande formatie en middelen van de OD NHN moet worden gerealiseerd.

1b. Herstarten Traineeship vanwege vergrijzing

De inzet van de trainees is onvoldoende onderbouwd, zeker gezien het feit dat er per jaar 7 trainees aangenomen zullen worden. De relatie tussen dit aantal en uit te treden personeel is niet nader geduid, anders dan 12,5% van het personeel dat tussen 2020 en 20214 met pensioen zal gaan. Een onderbouwing waarin de verwachting voor de komende jaren teruggerekend is naar het aantal personeelsleden dat uit zal treden, zodat inzet van trainees daartegen afgezet kan worden was op zijn plaats geweest. Zoals het nu gesteld is, betekent het een uitbreiding van de formatie en komt dit boven op de uitbreiding die al wordt gevraagd. Daarom wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen dat ook deze uitbreiding uit bestaande formatie en middelen moet worden gerealiseerd.

1c. Uitbreiding formatie vanwege VTH-strategie

Het hebben en onderhouden van een VTH-strategie evenals een uitvoeringsprogramma is een wettelijke verplichting en daarmee een vast onderdeel van het takenpakket van de OD NHN. Het verzamelen en uitvoeren van data-analyses hoort hierbij en dient in principe vanuit bestaande formatie en middelen te worden bewerkstelligd. Bovendien wordt niet aangegeven welke rol het Masterplan ICT hierbij zal vervullen. Immers met nieuwere en verbeterde ICT-systemen is dataverzameling en -analyse een koud kunstje. Het lijkt dan ook te veel gevraagd om vooruitlopend op de impact van Masterplan ICT een structurele uitbreiding van de financiering te vragen. Daarom wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen dat deze uitbreiding uit bestaande formatie en middelen moet worden gerealiseerd.

1d. Weerstandvermogen is niet inzichtelijk gemaakt

Het weerstandvermogen is uitgedrukt in een percentage, echter het geldbedrag dat men aan weerstandvermogen heeft, is niet opgenomen. Elk jaar wordt een zienswijze hierover ingediend en wordt gevraagd om naast een percentage (2,5%) wat maximaal aan weerstandvermogen beschikbaar mag zijn, ook aan te geven hoeveelheid geld dit betreft.

1e. Het gesprek aan te gaan met de gemeenten over hoe de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord kan meebewegen met de financiële uitdagingen waar gemeenten in de komende jaren voor staan
De afspraak is dat gemeenschappelijke regelingen de gemeentelijke bijdrage elk jaar kunnen indexeren en zodoende de gemeentelijke bijdrage elk jaar omhoog gaat. In het licht van de opgaven waar gemeenten voor staan, is dit wellicht niet langer houdbaar. Wij gaan dan ook graag het gesprek met u aan over de belangrijke, overwegend wettelijke taken die u vervult in relatie kunnen brengen met de financiële positie van gemeenten.

2. Het college wordt gevraagd ervoor zorgen dat deze zienswijze bij het DB terecht komt, zodat het DB een reactie erop kan voorbereiden die in het AB besproken zal worden.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiële gevolgen

De gevraagde structurele financiering en de gehanteerde indexatie zal leiden tot een tekort op het budget van €14.067,- in 2022 en €4.568,- in de jaren erna. Daarom wordt voorgesteld aan de OD NHN te berichten de uitvoering van taken zodanig aan te passen dat met de huidige bijdrage volstaan kan worden.

De totale verhoging van de structurele financiering is 696k voor de deelnemers. Hierin zitten de kosten van extra uitbreiding formatie (3 fte voor Omgevingsadviseurs, 2 fte data-analisten en (tijdelijk) hervatten project Traineeship.

Mocht door het Algemeen Bestuur besloten worden om toch akkoord te gaan met de gevraagde structurele verhoging van de financiering dan moet ermee rekening worden gehouden dat bij de begrotingsbehandeling ook het budget gewijzigd moet worden.

Preventief toezicht

- Ja
 Nee

Het te zijner tijd vaststellen van de begroting van voorliggende gemeenschappelijke regeling leidt tot een hogere bijdrage (last) vanuit de gemeente. Dit vraagt om afstemming conform vastgestelde werkwijze met onze fusiepartner en goedkeuring van onze toezichthouder.

Communicatie

Niet van toepassing

Uitvoering

De zienswijze wordt kenbaar gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het dagelijks Bestuur formuleert een bestuurlijke reactie op de zienswijzen en legt deze voor aan het Algemeen Bestuur voor haar vergadering op 7 juli 2021. In deze vergadering worden de stukken definitief vastgesteld.

Monitoring/Evaluatie

Vorig jaar heeft de gemeente Heerhugowaard de volgende zienswijze ingebracht:

1a. Alvorens over te gaan tot het overdragen van taken aan de OD NHN dient een eenduidig overzicht opgesteld te worden over de inhoud en impact van deze taken zowel op beleids- als financieel niveau. Wij verzoeken u te bevestigen, dat alle over te dragen -provinciale- taken onder de basistaken gaan vallen.

1b. De schaalvergroting zal bijdragen aan de ontwikkeling van goed beleid, echter wel moet duidelijk vastgelegd worden hoe lokaal beleid, lokale voorkeuren en lokale initiatieven daarin worden gewaarborgd en wat de financiële consequenties zullen zijn, zowel bij autonome ontwikkeling per gemeente als bij uitbesteden bij de OD NHN. Voordat een besluit kan worden genomen over het al dan niet uitbesteden van taken dient (meer) inzicht te worden gegeven in deze en andere consequenties;

1c. Maak inzichtelijk hoe hoog het weerstandvermogen momenteel is.

In de beantwoording en de gesprekken die met de OD NHN zijn gevoerd heeft men aangegeven dat men bij overdracht van taken zal werken vanuit perspectief van de deelnemers en er inzicht zal worden gegeven over hoeveelheid werk en de middelen die daarmee gemoeid zijn. Ook heeft men aangegeven dat in veel gevallen het een besluit van de deelnemers zal zijn om wel of geen taken af te nemen (geldt niet voor de basistaken). Ook is het weerstandvermogen naderhand inzichtelijk gemaakt.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij21-0021	Kadernota
E202100602	Zienswijzebrief

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Stad en Ruimte d.d. 2 februari 2021

RB2021009 Zienswijze Kadernota 2022 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord:

Akkoordstuk

Heerhugowaard

Stad van kansen

Nr. : RB2021009

Voor	Allen
Tegen	---

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 januari 2021;

gelet op het advies van de commissie Stad en Ruimte d.d. 2 februari 2021;

gelet op:

De Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 34b. de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke regelingen 2019 (FUGR 2019) en de notitie informatievoorziening gemeenschappelijke regelingen;

b e s l u i t

1. Onderstaande zienswijze af te geven over Kadernota 2022 van de Omgevingsdienst Noord- Holland Noord:
 - a. de uitbreiding van formatie vanwege Omgevingswet met 3 fte dient geheel uit bestaande formatie en middelen te worden gefinancierd;
 - b. het opstarten van Traineeship dient uit eigen middelen van de Omgevingsdienst te worden gefinancierd;
 - c. de uitbreiding van formatie met 2 fte vanwege VTH-strategie dient ook uit bestaande middelen en formatie te worden gerealiseerd;
 - d. maak inzichtelijk wat het bedrag van het weerstandvermogen momenteel is;
 - e. het gesprek aan te gaan met de gemeenten over hoe de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord kan meebewegen met de financiële uitdagingen waar gemeenten in de komende jaren voor staan.
2. Het college te verzoeken de hierboven genoemde zienswijze van de raad kenbaar te maken bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Heerhugowaard, 3 februari 2021

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

de voorzitter,
A.B. Blase